

SUNG - Spoločnosť učiteľov nemeckého jazyka a germanistov Slovenska
Verband der Deutschlehrer und Germanisten der Slowakei
Mitglied des Internationalen Deutschlehrerverbandes

Vážený pán
prof. Ing. Peter Plavčan, CSc.
minister školstva, vedy, výskumu a športu SR
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Stromová 1
813 30 Bratislava

Banská Bystrica 9. 9. 2016

Vážený pán minister,

dovoľte mi, aby som Vás v mene výboru SUNG – Spoločnosti učiteľov nemeckého jazyka a germanistov Slovenska informovala o záveroch valného zhromaždenia SUNG, ktoré sa konalo 1. júla 2016 v rámci XII. konferencie SUNG *Gewalt und Sprache / Moc a jazyk* organizovanej pri príležitosti 25. výročia založenia našej spoločnosti.

SUNG zastupuje ako nepolitická stavovská organizácia záujmy učiteľov nemčiny na všetkých typoch škôl v Slovenskej republike, ako aj záujmy germanistov a ostatných podporovateľov nemeckého jazyka a nemeckojazyčnej kultúry. Svoju jubilejnú konferenciu organizovala naša asociácia v spolupráci s Katedrou germanistiky, nederlandistiky a škandinavistiky na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave a s podporou viacerých kultúrnych a vzdelávacích inštitúcií. Záštitu nad konferenciou prevzali veľvyslanci troch nemecky hovoriacich krajín na Slovensku, Medzinárodná asociácia učiteľov nemčiny IDV a záštitu Vášho ministerstva prisľúbil aj Váš predchodca pán Juraj Draxler.

Vážime si, že nás svojou účasťou a svojím príhovorom na slávnostnom otvorení konferencie 30. júna 2016 poctila zástupkyňa Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, pani štátna radkyňa PaedDr. Eva Obžerová.

Ohľasy nielen našich, ale aj zahraničných účastníkov z 19 krajín svedčia o tom, že konferencia mala úspech. Účastníci ocenili produktívnu atmosféru a vysokú kvalitu i rozmanitosť programovej ponuky. Veríme, že konferencia bola zároveň signálom pre jazykovú politiku na Slovensku a zdôraznila potrebu vzdelávania a výskumu v nemeckom jazyku.

Aj v tejto súvislosti mi dovoľte, aby som Vás oboznámila so **závermi valného zhromaždenia** členov našej stavovskej organizácie, ktoré sa dotýkajú politiky cudzojazyčného vzdelávania na Slovensku. Stanovisko, ktoré Vám zasielame, prešlo po valnom zhromaždení aj pripomienkovaním v členskej základni SUNG.

Členovia SUNG¹ opätovne vyjadrili znepokojenie nad dôsledkami zákona č. 37 z 1. februára 2011, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní, a predovšetkým nad dôsledkami úprav rámcových učebných plánov základných a stredných odborných škôl v inovovanom štátnom vzdelávacom programe platnom od 1. septembra 2015. Na konkrétnych príkladoch poukázali na negatívne konzekvencie prijatých zmien a odsunutia 2. cudzieho jazyka do pozície voliteľného predmetu.

Dovoľte, aby sme krátko zhrnuli tie najdôležitejšie:

¹ Vystúpenie učiteľky základnej školy v Spišskom Podhradí a našej členky PaedDr. Marty Lackovej na valnom zhromaždení SUNG je ako hlas odborníčky z praxe zverejnené na webovej stránke SUNG http://www.sung.sk/fotky10204/Generalversammlung/2016_Generalversammlung_Protokoll_Anhang_Lackova.pdf.

- 1. odobratie práva na slobodný výber 1. cudzieho jazyka** na základných a stredných odborných školách a rovnoprávneho rozhodovania o individuálnej vzdelávacej ceste (slobodný výber je zachovaný pri voľbe etickej alebo náboženskej výchovy);
- 2. upretie rovnocenných šancí na bezplatné vzdelávanie vo viacerých cudzích jazykoch** bez ohľadu na sociálnu situáciu dieťaťa (vzdelávanie v 2. cudzom jazyku sa presúva do komerčnej sféry a stáva sa pre deti zo sociálne slabších rodín nedostupným);
- 3. ohrozenie kvality výučby** najmä základov cudzieho jazyka, predovšetkým vzhľadom na pretrvávajúci nedostatok kvalifikovaných učiteľov anglického jazyka (vysoká odborná spôsobilosť učiteľov nemeckého jazyka a ďalších cudzích jazykov zostáva pritom nevyužitá a ich postavenie je ohrozené);
- 4. výrazná redukcia počtu maturitných skúšok v 2. cudzom jazyku;**
- 5. hroziace oslabenie konkurencieschopnosti** slovenských absolventov na trhu práce;
- 6. dôsledky vo sfére vysokého školstva**, najmä **nezáujem o štúdium učiteľstva iných cudzích jazykov** ako angličtiny a **hroziaci nedostatok učiteľov iných cudzích jazykov** v budúcnosti;
- 7. finančné straty** pri národnom projekte pre učiteľov v primárnom vzdelávaní Vzdelávanie učiteľov základných škôl v oblasti cudzích jazykov.

Načrtnutý stav je nielen v rozpore s princípom viacjazyčnosti a jazykovej rozmanitosti odporúčaným v kľúčových dokumentoch Rady Európy a Európskej komisie, ale aj v rozpore s kultúrnymi tradíciami našej krajiny, s jej históriou a geografickou polohou. Rovnako odporuje najnovším neurodidaktickým poznatkom, ktoré ukazujú pozitívny vplyv paralelného osvojovania si dvoch cudzích jazykov v mladšom a staršom školskom veku na celkový kognitívny rozvoj osobnosti detí a ich sociálnej kompetencie.

Povinnou výučbou dvoch cudzích jazykov sme sa od roku 2008 na Slovensku začali približovať k naplneniu ukazovateľov stanovených Európskou komisiou v oblasti viacjazyčnosti. Jazyková politika ostatných rokov sa však od podpory viacjazyčnosti výrazne odkláňa. Podpora progresívnej metódy CLIL nemôže vyvážiť výrazné negatívne dôsledky redukcie výučby viacerých cudzích jazykov.

Naopak je to u našich susedov. Kým na českých školách bol 2. cudzí jazyk voliteľným predmetom, od 1. 9. 2013 sa zaviedol 2. povinný cudzí jazyk najneskôr od 8. triedy. Tamojšie štúdie totiž ukázali problematické dopady na uplatnenie a konkurencieschopnosť absolventov na trhu práce v hospodárskej sfére. Napríklad v Nemecku je najviac stredných podnikov, kde je na rozdiel od medzinárodných koncernov firemným jazykom nemčina. Aj Slovensku sa môže stať, že nemecké a rakúske firmy našu krajinu opustia, ak sa nezlepší ponuka kvalifikovaných pracovných síl ovládajúcich nemčinu.

Naša asociácia sa už niekoľkokrát obrátila na vedenie rezortu školstva so žiadosťou o prehodnotenie jazykovej politiky. Podporu sme pritom mali tiež od asociácií ďalších cudzích jazykov. Pripomienky profesijných organizácií však pri ostatnej úprave rámcových učebných plánov v Štátnom vzdelávacom programe neboli zohľadnené.

Vzhľadom na načrtnutý problematický vývoj v oblasti cudzojazyčného vzdelávania Vás, vážený pán minister, opätovne žiadame o prehodnotenie jazykovopolitických rozhodnutí. Zároveň si Vás dovoľujeme požiadať o prijatie zástupcov našej stavovskej organizácie, aby sme s novým vedením rezortu školstva mohli bližšie prediskutovať otázky jazykového vzdelávania na Slovensku.

S úctou

PhDr. Nadežda Zemaníková, PhD.
prezidentka SUNG